

De commissie-Tabaksblad wijzigd taak commissaris niet

Woensdag 23 Juli 2003

De conceptcode van de commissie-Tabaksblad is over de taakhoud van de raad van commissarissen niet bijzonder vernieuwend. Dat is jammer, vindt Daniëlla Strik

De taak van de raad van commissarissen is in de wet in de vorm van een nogal open norm omschreven: hij dient toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. De wet geeft geen voorschriften voor de manier waarop dat toezicht vorm dient te krijgen. Aanwijzingen over wat goed of slecht toezicht is, zijn af te leiden uit jurisprudentie. Aangezien slechts in een beperkt aantal zaken commissarissen succesvol aansprakelijk zijn gehouden, is de houvast niet overweldigend. De uitkomst is bovendien sterk afhankelijk van de omstandigheden van het geval. Een ander aspect van een dergelijke open norm is dat de inhoud ervan in de loop der jaren kan veranderen, omdat de ideeën in de maatschappij over corporate governance wijzigen. Deze ideeën zijn onder meer terug te vinden in aanbevelingen gedaan door de commissie corporate governance onder leiding van Morris Tabaksblad.

Meer dan de helft van de veertig aanbevelingen die de eerste commissie corporate governance onder voorzitterschap van Jaap Peters in 1997 deed, had betrekking op het functioneren van de raad van commissarissen en zijn leden. Deze aanbevelingen waren met name procedureel van aard. Zij hadden hoofdzakelijk betrekking op het belangrijke principe dat de commissaris onafhankelijk dient te zijn; hij moet immers het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming dienen. Andere aanbevelingen hadden onder meer betrekking op het vastleggen van de onderlinge taakverdeling, het ten minste een maal per jaar met de raad van bestuur bespreken van zaken en vergaderen volgens een vastgesteld schema. De aanbevelingen gaven echter weinig houvast voor de inhoud van het toezicht.

In de conceptcode van de commissie-Tabaksblad wordt veel aandacht besteed aan de raad van commissarissen: acht principes en 48 zogenoemde 'best practice'-bepalingen hebben daarop betrekking. De commissie-Tabaksblad gaat in aantal aanbevelingen verder dan haar voorganger, ook inhoudelijk, mede ingegeven door de internationale ontwikkelingen.

Daarnaast kent het conceptrapport meer procedurele dan inhoudelijke best practice -bepalingen. Die zijn weliswaar voorwaardenscheppend voor goed commissariaat, maar geven niet aan wat 'toezichthouden' in concreto inhoudt. Gedacht kan worden aan de voorgestelde beperking van het aantal commissariaten, de duur van een commissariaat, de sanctie bij frequent absentisme en publicatie van het reglement van de raad van commissarissen.

In de conceptcode zijn ook duidelijke best practice -bepalingen te vinden die eisen stellen aan de capaciteiten van commissarissen en de taakvervulling door de raad van commissarissen. Wat dat eerste betreft stelt de commissie voor dat ieder lid van de raad van commissarissen de capaciteiten heeft om de hoofdlijnen van het algemene beleid te beoordelen. Ieder lid van die raad dient tevens de deskundigheid te hebben die vereist is voor de aan dit lid toebedeelde taak binnen de raad van commissarissen. Commissarissen zouden zich aldus bij falend toezicht niet kunnen verschuilen achter het gebrek aan persoonlijke capaciteiten. Een financieel expert moet deel uitmaken van de raad van commissarissen.

De commissie geeft een omschrijving van de algemene taken van de raad van commissarissen: toezicht op de realisatie van de doelstellingen van de vennootschap, de strategie en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten, de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, het financiële verslaggevingproces en de naleving van de wet- en regelgeving. Deze taakomschrijving is gedetailleerder dan de wettelijk vastgelegde, doch gaat niet verder dan de taken die jurisprudentie en (de meeste) juridische auteurs aannemen. Voorts krijgt de raad van commissarissen een taak bij de behandeling van klachten over de (financiële) gang van zaken binnen de vennootschap. De commissie-Tabaksblad heeft de taak van de - niet-wettelijk vereiste - audit-, benoemings- en beloningscommissies duidelijk en wat uitgebreider omschreven. Als dergelijke commissies niet zijn ingesteld, behoren deze taken tot de raad van commissarissen. De belangrijke rol van de raad van commissarissen op het gebied van toezicht op financiële verslaggeving wordt aangescherpt.

In het bijzonder bepaalt de commissie dat de raad van commissarissen voldoende activiteiten moet ondernemen om informatie verschaft te krijgen die vereist is om een goed oordeel te vormen. Een dergelijke regel werd reeds aangenomen in de zaken rondom Ogem en de Tilburgsche Hypotheekbank.

Nieuw is wel de uitwerking van de - zwaardere - rol van de voorzitter van de raad van commissarissen. Aanbevolen wordt dat de secretaris van de vennootschap hem ondersteund. De commissie heeft niet voorgesteld de hiervoor genoemde inhoudelijke normen een wettelijke basis te geven. Niet in te zien is waarom deze zich niet voor codificering zouden lenen.

Zoals hiervoor gezegd wordt de inhoud van de taak van de raad van commissarissen mede bepaald door de maatschappelijke opvattingen over goed toezicht. Het concept-rapport van de commissie-Tabaksblad bevat een aantal regels ten aanzien van de taak van de raad van commissarissen die het thans als best practice beschouwd. Deze regels zijn eerder een vastlegging van de bestaande opvatting in Nederland over goed toezicht, dan dat deze een nieuwe inhoud geven aan de taak van de raad van commissarissen. Desalniettemin is het van belang deze regels te verzamelen en een wettelijke basis te geven. Als geoordeeld moet worden over de aansprakelijkheid van commissarissen of over wanbeleid, zal er zeker rekening mee worden gehouden of de betreffende commissaris(sen) zich aan de - definitief vast te stellen - corporate governance-code hebben gehouden.

Mr drs D.A.M.H.W. Strik is advocaat bij NautaDutilh te Rotterdam.
Strik, Strik, D.